

Türkiye- Almanya ilişkileri ve Almanyalı Türkler

Prof. Dr. Hakkı KESKİN
(Almanya Türk Toplumunu Genel Başkanı)

Son dönemde, özellikle Lüksemburg kararından sonra, Türkiye - Almanya ilişkilerinde artan bir gerginliği yaşamaktayız. Alman basın ve yayın kurumları Başbakan Sayın Mesut Yılmaz'ın Almanya'ya yönelik eleştirilerine geniş yer vermektedir. Almanya'nın çok okunan bir magazin dergisi bu gergin ortamı, "Bir Türk bize savaş ilan etti" başlığıyla yansıtmaktadır. Diğer birçok medya da "Türkiye Başbakanı Mesut Yılmaz yine Almanya'ya da "Kohl'e saldırdı!" gibi başlıklarla bu gergin ilişkileri konu yapmaktadır.

Lüksemburg kararlarıyla Türkiye'ye büyük haksızlık yapıldığı, Türkiye ve Türk insanının onurunun kıyasıyla rencide edildiği bilince bilinmektedir. Bu gerçeği Alman kamuoyuna elimizden geldiğince anlatılmaktadır. Gerek Almanya ve gerekse Avrupa Birliği ülkelerinde yaşayan Türkler'in bu haksızlığın giderilmesi ve Lüksemburg kararlarının düzeltilmesinde bundan sonra da çalışmalarını gerekmektedir. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyeliği doğru ve Türkiye için önemli bir kararsa ki biz bu inançtayız, bu politikanın ısrarla izlenmesi gerekmektedir. Çok yönlü girişimlerle bu yanlışlığın düzeltilerek Türkiye'nin aday ülkeler listesine alınmasına bundan sonra da kararlılıkla çalışılmalıdır. Ancak Avrupa Birliği'ne tam üyeliğin, Türkiye'nin tek seçeneği olmadığından da Türkiye'nin izlemekte olduğu, onayladığımız v edaha da yoğunlaştırılması gereken somut politikalarla gösterilmesi yararlı olacaktır.

Bize göre Türkiye - Almanya ilişkilerinin iki ülke için birçok nedenle büyük önemi vardır. Federal Almanya Türkiye'nin dış ticaretinde yıllardır ilk sırada yer almaktadır. Türkiye 1997 yılı sonu itibarıyla tüm dış satımının yüzde 20'sini Avrupa Birliği ülkeleri arasında ise yüzde 43'ünü Almanya ile yapmaktadır. Türkiye'nin Almanya ile dış ticaret hacmi 13 milyar dolar düzeyindedir.

Aynı yıl Türkiye'yi ziyaret eden 10 milyona yakın turist dördüte biri Almanya'dan gelmiştir.

Türkiye'de 1997 yılı sonu itibarıyla yatırımları 4 milyar dolara ulaşan 706 Alman firması bulunmaktadır. Türkiye'nin Almanya'ya yaptığı dış satımın ve Alman firmalarının Türkiye'de yapacakları yatırımları büyük ölçüde geliştirmeleri olasıdır. Bu iki alanda daha büyük bir gelişme potansiyeli bulunmaktadır.

ALMANYA'DAKİ TÜRK VARLIĞI

Özellikle dış ticaretin gelişmesi bakımından bu potansiyelin temel kaynağı, sayıları 2,2 milyon olan Almanyalı Türkler'dir. Gıda maddelerinden içecek şeye suyu na değin günlük tüketimini, Türkiye'den Almanya ve diğer Avrupa ülkelerine satılan mallardan karşılayan bu insanlar sürekli bir müşteri konumunda bulunmaktadır. Daha birkaç yıl öncesine değin egzotik olarak kabul edilen ve Alman halkının pek tanımadığı birçok gıda maddesi, Türkler üzerinden Alman tüketicinin günlük yaşamına girmiştir ve girmektedir. Bu alanda Almanya'nın dört bir yanına serpilmiş olan binlerce Türk marketi ve lokantası küçümsememelidir.

Almanya'daki Türk serbest meslek sahiplerinin işyerlerinin sayısı 1997 yılında 47 bine yatırımları ise Alman sermayesinin Türkiye'deki toplam yatırımlarını aşarak 9,5 milyar DM'ya ulaşmıştır. 206 bin kişilik istihdam gücüyle Türk işyerlerinin yıllık ciroları aynı yıl 41,4 milyar DM'ya varmıştır. Az sayıda da olsa yıllık ciroları bir milyar DM varan ve kendi alanlarında söz sahibi şirketlerimiz oluşmaktadır. Yapılan bilimsel tahminlere göre Almanya'daki Türk işyerlerinin sayısı 2010 yılında 106 bine, yıllık ciroları 192 milyar DM'ya ve Türk işyerlerinde çalışanların sayısı 650 bine çıkacaktır. Türkiye ve Türkiye'nin or-

Hürriyet, 18 MAYIS 1998

ta ve büyük işletmeleri, yeni atılımları bu önemli potansiyelin hızla ve gereğince değerlendirilmesine katkıda bulunmalıdır.

Almanya'daki Türk konsolosluklarında görev yapan dış ticaret ve ekonomi ataşeleri yoluyla gerçekleştirilen çalışmaların geliştirilerek bir yandan Alman şirketlerinin Türkiye'de yatırım yapmaları teşvik edilmeli, diğer yandan Almanya'da yapılacak olan "Türkiye - Almanyalı Türk" ve "Türk - Alman" kuruluşlarının ortak yatırımlarına yardımcı olunmalıdır. Almanya'da yatırım yapmak isteyen Türk girişimcilerinin çok yönlü ve sağlıklı bilgi almaları özellikle yeni girişimci olarak son derece yetersiz kalmaktadır. Almanya'daki elçilerin ve konsoloslukların bu yeni gereksinimi karşılayabilecek uzman personelle geliştirilmesinde büyük yarar vardır. Bu alanda Almanya'da yüksek öğrenimlerini tamamlamış ve uzmanlaşmış Türk vatandaşlarından geniş ölçüde yararlanma yoluna gidilmeli, diplomatik personel kuralları daha esnek hale getirilmelidir. Bu uzman kişiler bir yandan Alman yatırımcılarının Türkiye'de yatırım yapmalarını teşvik eder, onlara yol gösterirken diğer yandan Almanyalı Türkler'in yatırımlarına ve Türk ve Alman şirketlerinin ortaklıklarına gerekli danışmanlık hizmetleriyle yardımcı olmalıdır. Bu amaçla Alman kuruluşlarıyla çalışma olanakları geliştirilmelidir.

Bu ilişkide altını çizmekte yarar görüyorum: Türkiye'de çalışmakta olan Almanların ve aile fertlerinin karşılaştıkları oturma ve çalışma iznine ilişkin güçlüklerin ivedi olarak giderilmesinde Almanyalı Türkler'in haklarının da savunulması bakımından büyük yarar vardır.

SİYASİ HAKLARIN ÖNEMİ

Almanyalı 2,2 milyon Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının çözüm bekleyen en önemli ve ivedi sorunu siyasi haklardan yoksun olmalarıdır. Eşit vatandaşlık haklarına sahip olmak, tüm diğer sorunların çözümü için anahtar işlevi görmektedir. Demokrasilerde seçme - seçilme hakkından yoksun olanların, siyasi partiler ve hükümetler

üzerinde etkin olabilmeleri ve haklı taleplerinin gereğince ciddiye alınması olası değildir.

Çifte vatandaşlık olarak simgelediğimiz bu uğraşımızda büyük yol almış bulunuyoruz. Bu yılın 27 Eylül'ünde yapılacak Federal Parlamento seçimleriyle çifte vatandaşlığın kabul edileceği yeni bir parlamento çoğunluğunun oluşması büyük bir olasılıktır.

Son yıllarda yaptığımız yoğun çalışmalar sonunda Alman vatandaşlığına geçenlerin sayısında önemli artışlar gözlemlemekteyiz. Şu anda 2,2 milyon Almanyalı Türk'ün yüzde 11'i olan 250 bin kadarı Alman vatandaşlığını elde etmiş bulunmaktadır.

Türkiye yurt dışında yaşayan vatandaşlarının buldukları ülke vatandaşlığına geçmelerinde henüz varolan bürokratik engelleri, en aza indirmelidir. Örneğin Alman vatandaşlığına geçerken Türk vatandaşlığından çıkma ve Türk vatandaşlığına yeniden geçme işlemlerini yalnızca bir bakanlığın İçişleri Bakanlığı'nun yetkisine verilerek bunları en fazla üçer aylık süre içerisinde tamamlanır hale getirmelidir.

Bunun için vatandaşlıktan çıkma ve vatandaşlığa alınma işlemleri Almanya'da vatandaş olanlara bu ülkede doğmalar ve uzun süredir yaşamakta olsalar bile Yabancılar Yasası uygulanmaktadır. Bu sınırlı haklar, oturma, çalışma, serbest meslek sahibi olma, burs alabilme ve sosyal alanlar gibi yaşamın her kesiminde kendini olumsuz olarak göstermektedir.

Almanya'da artmakta olan işsizliğe orantılı olarak yabancı statüsünde olanların bu sınırlı hakları bile zaman zaman daha da kısıtlanmaktadır.

Bu nedenle Almanya'da toplumun her alanında eşit, güvenceli haklara sahip olabilme ve siyasi alanda etkin olabilmenin yolu, Türk vatandaşlık haklarını koruyarak yaşadığımız ülke vatandaşlığını elde etmektir.

Unutulmamalıdır ki Türkiye'nin Avrupa Birliği ülkelerinde her alandaki en önemli desteği, kuşkusuz ki Türk kökenli Alman, Fransız, Hollanda, Danimarka, İngiltere, Avusturya, İsveç, Belçika vatandaşları olacaktır.